

Jak otevřené je zastupitelstvo Jihomoravského kraje?

Nezbytnou podmínkou pro kvalitní fungování demokracie je dostupnost informací o činnosti zastupitelských sborů, jimiž jsou krajská zastupitelstva. Ta se výrazně liší v míře, do jaké produkují nejrůznější data o své činnosti, a ve způsobu, jakým je dávají k dispozici veřejnosti. Způsob poskytování takových dat je velmi důležitý, neboť výrazně usnadňuje, nebo naopak ztěžuje vyhledávání, pochopení, získávání a opětovné používání těchto dat. KohoVolit.eu proto sestavilo žebříček datové otevřenosti krajských zastupitelstev. Ten srovnává jednotlivá krajská zastupitelstva mezi sebou a s Poslaneckou sněmovnou a Senátem Parlamentu České republiky.

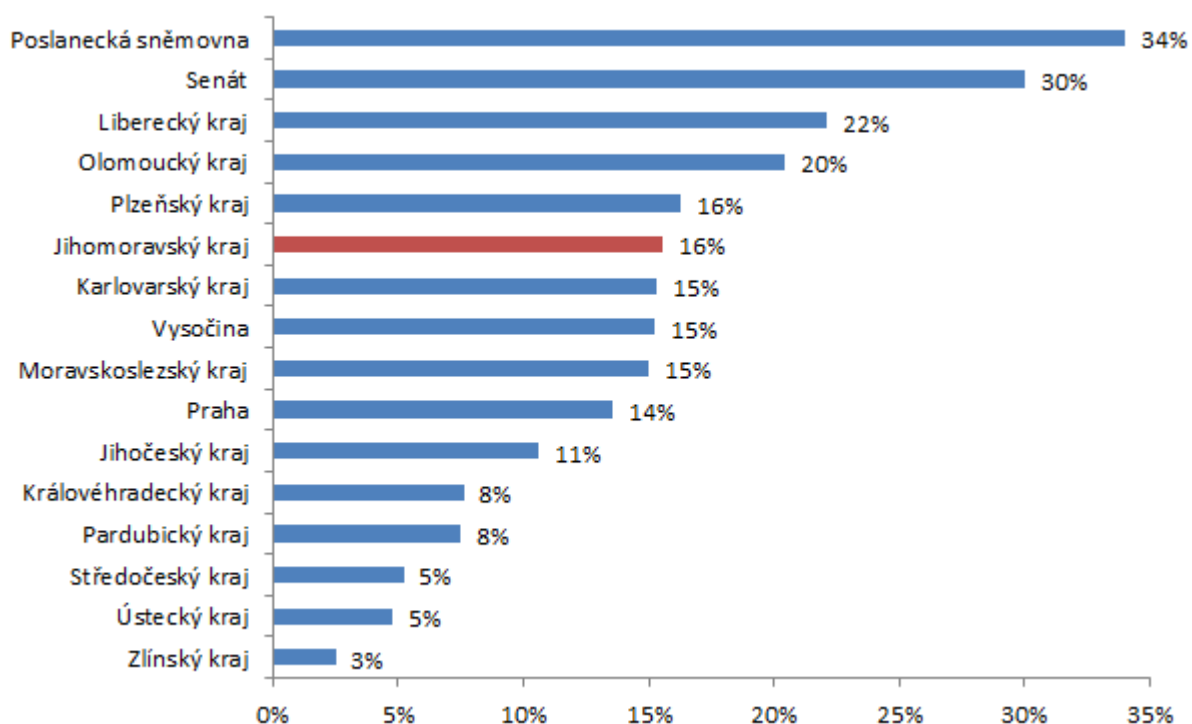
Hodnocení datové otevřenosti krajských zastupitelstev bylo provedeno za použití metodiky vypracované speciálně k tomuto účelu na základě Deklarace otevřenosti parlamentů, mezinárodní konvence definující podmínky, které by měl zastupitelský sbor splňovat, aby mohl být označen za otevřený. Metodika je zaměřena na šest základních druhů dat, které produkují krajská zastupitelstva a které se týkají jejich normotvorného procesu: zápisů ze schůzí, zvukových a obrazových záznamů schůzí, výsledků hlasování na schůzích, podkladům ke schůzím, usnesením ze schůzí a informací o členech. U všech těchto druhů dat je sledována odděleně otevřenost zasedání zastupitelstva a schůzí výborů. Metodika je zaměřena pouze na data proaktivně poskytovaná krajským zastupitelstvem v elektronické podobě a oficiální webové stránce kraje, nesleduje tedy přístup k analogovým datům nebo poskytování informací na vyžádání.

Úplnou zprávu o hodnocení datové otevřenosti krajských zastupitelstev najdete zde: <http://bit.ly/1pDFxwf>. Podrobný popis použité metodiky najdete zde: <http://bit.ly/1i1M0IA>

Tato studie byla vytvořena v rámci projektu Advokacie otevřených dat krajských zastupitelstev na základě *Declaration on Parliamentary Openness* podpořeného nadací Open Society Fund.

Zastupitelstvo Jihomoravského kraje se v hodnocení datové otevřenosti krajských zastupitelstev umístilo na třetí až čtvrté příčce ve srovnání všech 14 krajů s hodnotou datové otevřenosti 16 % ze 100 % možných. Pokud jde o otevřenost dat souvisejících se zasedáním zastupitelstva, umístilo se na šesté až sedmé příčce s hodnotou 23 % a pokud jde o otevřenost dat souvisejících se schůzemi výborů, umístilo se na třetí až čtvrté příčce s hodnotou 9 %.

Následující graf ukazuje celkovou datovou otevřenost (zasedání zastupitelstva i schůzí výborů) ve srovnání s ostatními kraji a ve srovnání s oběma komorami Parlamentu České republiky.

Následující tabulka shrnuje kvalitu šesti základních druhů dat (zápisy ze schůzí, zvukové a obrazové záznamy ze schůzí, výsledky hlasování na schůzích, podklady ke schůzím, usnesení za schůzí a informace o členech) publikovaných na oficiální webové stránce zastupitelstva, identifikuje formát, v jakém jsou data převážně publikována, a informuje, kolik let záznamů je na webové stránce k dispozici. Tabulka je rozdělena na dvě části, přičemž horní část popisuje data týkající se zasedání zastupitelstva a dolní část popisuje data týkající se schůzí výborů. Tabulka zachycuje převládající stav, údaje se mohou mírně lišit u jednotlivých volebních období, napříč jednotlivými výbory a tak dále.

Druh dat	Kvalita	Formát	Rok nejstaršího záznamu
Zasedání zastupitelstva			
Zápisy ze schůzí	Shrnutí rozpravy o jednotlivých bodech	XLS, DOC atp.	2004
Záznamy ze schůzí	Ne		
Hlasování na schůzích	Po jménech jednotlivých zastupitelů	HTML	2000
Podklady ke schůzím	Místo, Datum a čas, Program schůze	XLS, DOC atp.	2014
Usnesení ze schůzí	Ano	XLS, DOC atp.	2000
Informace o členech	Stranická příslušnost	HTML	2000
Schůze výborů			
Zápisy ze schůzí	Ne		
Záznamy ze schůzí	Ne		
Hlasování na schůzích	Součty hlasů za celý orgán	XLS, DOC atp.	2004
Podklady ke schůzím	Ne		
Usnesení ze schůzí	Ano	XLS, DOC atp.	2000
Informace o členech	Členství v orgánech kraje	HTML	2004

Z výše uvedené tabulky je vidět, že zastupitelstvo Jihomoravského kraje jedním z těch zastupitelstev vyznačujících se ve srovnání s ostatními kraji relativně dobrou otevřeností dat, která souvisejí se zasedání zastupitelstva, ale velmi špatnou otevřeností dat, která se týkají schůzí výborů.

Zastupitelstvo Jihomoravského kraje publikuje ve srovnání s jinými kraji poměrně kvalitní zápisy ze zasedání, takže je například zřejmé, kdo k jednotlivým bodům programu vystoupil a jaké byly jeho argumenty. Zápisy jsou, podobně jako texty přijatých usnesení, publikovány poměrně dlouhou dobu, v prvním případě od začátku prvního volebního období a ve druhém případě od začátku druhého volebního období.

Výsledky hlasování v období 2000-2004 jsou k dispozici ve formě součtů zastupitelů hlasujících pro, proti nebo se zdržujících publikovaných v usneseních ze schůzí. Výsledky hlasování v období 2004-2012 jsou k dispozici ve stejné formě v zápisech ze schůzí. Všechny výsledky hlasování z jedné schůze lze u hlasování po roce 2012 hromadně stáhnout. Jednotlivá hlasování jsou v samostatných souborech.

Podklady k zasedáním zastupitelstva jsou zveřejňovány na elektronické úřední desce kraje na oficiální webové stránce. Proto jsou k dispozici pouze data pro několik posledních zasedání a starší údaje nejsou archivovány na jiném místě.

Jak již bylo řečeno, datová otevřenost schůzí výborů je mnohem menší. Nelze dohledat žádné zápisy ze schůzí, zvukové ani obrazové záznamy a ani podklady ke schůzím. Hlavním zdrojem informací o práci výborů jsou tedy texty přijatých usnesení. Ta obsahují i výsledky hlasování ve formě součtů členů výborů, kteří hlasovali pro, proti, nebo se zdrželi.

Nutno podotknout, že podobně jako u Kraje Vysočina je i u tohoto kraje patrné snížení datové otevřenosti v čase. Zatímco v prvním a druhém volebním období, tedy mezi lety 2000-2008 byly texty usnesení ze zasedání zastupitelstva a ze schůzí výborů publikovány ve formátu HTML, od začátku třetího volebního období v roce 2008 jsou zveřejňovány jednotlivé dokumenty formátu DOC. Ten je přitom z hlediska strojové čitelnosti a následného zpracování dat mnohem méně vhodný.

Doporučení

Zápisy ze schůzí: Doporučujeme pořizování a publikování doslovných stenozáznamů rozpravy na zasedání zastupitelstva a během schůzí výborů, podobně, jako tomu je v případě plenárních schůzí Poslanecké sněmovny.¹ Pro pořizování takových záznamů v současné době existují pokročilé technologické nástroje, které je možné snadno zahrnout do existujících webových stránek zastupitelstva a jejich získání a provozování je zdarma. Jedná se zejména o komponentu SayIt, kterou vyvinula britská organizace MySociety.² Rozpravy zaznamenané pomocí nástroje SayIt lze možné snadno zobrazovat, hromadně stahovat a následně strojově zpracovávat.

Záznamy schůzí: Doporučujeme pořizování a publikování zvukových nebo obrazových záznamů zasedání zastupitelstva i schůzí výborů. Je žádoucí, aby jednotlivé soubory se záznamy byly doprovázeny metadaty identifikujícími začátek a konec rozpravy o jednotlivých bodech, což výrazně usnadňuje orientaci uživatele v záznamu. Alternativně lze soubory sestříhat a publikovat odděleně. Jednotlivé soubory by měly

¹ <http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/index.htm>

² <http://sayit.mysociety.org/>

být k dispozici ke stažení na webové stránce krajského zastupitelstva, aby je veřejnost mohla opětovně používat.

Výsledky hlasování: Doporučujeme zapisování a publikování jmenovitých výsledků hlasování na schůzích výborů podobně, jako jsou již nyní zaznamenávány jmenovité výsledky hlasování na zasedání zastupitelstva. To lze zajistit například pomocí přenosného hlasovacího zařízení. Vzhledem k obvykle poměrně malému počtu členů výboru lze nicméně zaznamenat výsledek hlasování jednoduše do papírového protokolu obsahujícího jména všech členů a všechny možnosti hlasování (pro, proti, zdržel se, nepřítomen) a následně výsledky hlasování digitalizovat. Podobným způsobem zapisuje a zveřejňuje jmenovité výsledky hlasování například Ústavně právní výbor Poslanecké sněmovně.³ Výsledky hlasování doporučujeme publikovat na webové stránce krajského zastupitelstva ve formátu HTML, popřípadě poskytnout k dispozici k hromadnému stažení ve strukturovaném formátu, například jako průběžně aktualizovanou tabulku CSV obsahující výsledky všech hlasování v jednom volebním období. Podobným způsobem jsou publikovány například výsledky hlasování na plénu Poslanecké sněmovny.⁴

Podklady ke schůzím: Doporučujeme publikování a následné archivování podkladů pro zasedání zastupitelstva a pro schůze výborů, a to včetně pozvánky obsahující místo, datum, čas a podrobný program a následně další související dokumenty, zejména návrhy textů usnesení k projednávaným bodům. Tyto podklady doporučujeme publikovat ve formátu HTML, aby bylo možné vyhledávat informace v jejich textech napříč podklady k jednotlivým schůzím.

Usnesení ze schůzí: Doporučujeme publikování a následné archivování textů usnesení ze zasedání zastupitelstva a ze schůzí výborů ve formátu HTML namísto

³ <http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=98332>

⁴ <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=1300>

současného formátu DOC, aby bylo možné vyhledávat informace v jejich textech napříč podklady k jednotlivým schůzím.

Informace o členech: Doporučujeme publikování informací o zastupitelích a o členech výborů, a to včetně členů výborů, kteří nejsou zastupiteli. Tyto informace doporučujeme publikovat formou strukturovaného životopisu, jaké o volených reprezentantech poskytuje například webová stránka NašiPolitici.cz.⁵ Informace by měly zahrnovat dosažené vzdělání, pracovní zkušenosti a členství v organizacích v rámci kraje i mimo kraj, a to včetně firem. Je žádoucí spravovat tyto informace v rámci databáze, jejíž výpisy by měly být zveřejňovány na webové stránce zastupitelstva. Podobným způsobem informuje o zákonodárcích například webová stránka Poslanecké sněmovny. Pro pořizování takových záznamů v současné době existují pokročilé technologické nástroje, které je možné snadno zahrnout do existujících webových stránek zastupitelstva a jejich získání a provozování je zdarma. Jedná se zejména o komponentu PopIt, kterou vyvinula britská organizace MySociety.⁶ Informace o volených reprezentantech zaznamenané pomocí nástroje PopIt lze možné snadno zobrazovat, hromadně stahovat a následně strojově zpracovávat.

⁵ <http://www.nasipolitici.cz/>

⁶ <http://popit.populus.org/>